

Achtergrondinformatie – Het pensioen

LET OP: De informatie in dit document kan dienen als naslagwerk tijdens het gebruik van de speelkaarten over het pensioen. De informatie in dit document correspondeert grotendeels met de informatie die wordt verschaft op de speelkaarten. Het is belangrijk op te merken dat de hier gepresenteerde informatie slechts een fractie vertegenwoordigt van de uitgebreide bronnen die beschikbaar zijn over dit onderwerp.

Het pensioen, een thema dat vaak gemengde gevoelens oproept. Voor sommigen staat het voor rust en voldoening na een leven lang hard werken. Voor anderen kan het een bron van zorgen en onzekerheid zijn, vooral als de basisvaardigheden niet zo sterk zijn. In dit thema gaan we in op verschillende aspecten van het pensioen: financieel, praktisch en sociaal. Het financiële aspect van het pensioen komt binnen dit thema het meest naar voren. Gebruik je deze kaarten los van de andere thema's? En zijn jouw deelnemers gebaat bij een 'breder' beeld van het pensioen – denk aan gezond en gelukkig blijven of digitaal jezelf kunnen redden – dan raden wij aan om ook een aantal kaarten uit de andere thema's mee te nemen tijdens de bijeenkomst. Informatie over de andere thema's vindt u op de website van BoomNT1.

Het pensioen, hoe zit het ook alweer?

Pensioen betekent inkomen voor later, waardoor iemand op latere leeftijd financiële middelen heeft om van te leven. Als we het hebben over pensioen, spreken we eigenlijk over drie belangrijke onderdelen:

1. AOW: Dit is het basispensioen van de overheid, dat iedereen die in Nederland woont of werkt ontvangt vanaf een bepaalde leeftijd.
2. Pensioen via de werkgever: Veel werknemers bouwen pensioen op via hun werkgever. Elke maand wordt er geld apart gezet door zowel de werknemer als de werkgever. Dit geld wordt belegd door een pensioenfonds of verzekeraar, wat op termijn meer waard wordt.
3. Zelf extra pensioen regelen: U kunt zelf ook zorgen voor extra pensioen, bijvoorbeeld door middel van een levensverzekering of door te sparen.

Op de kaarten hebben we het over verschillende geldpotjes. Het derde punt – zelf pensioen regelen – bestaat hierbij uit drie onderdelen: 1) aanvullend pensioen via lijfrentes of levensverzekeringen, 2) eigen vermogen zoals een huis, en 3) inkomen door werk indien iemand na de pensionering blijft werken.

Tip: bekijk dit [filmpje](#) van het Nibud over de pensioen schijf van vijf.

Verschil AOW en pensioen via werkgever

AOW en pensioen zijn allebei geld dat je krijgt als je oud bent en niet meer werkt. Maar ze komen van verschillende plekken en werken op een andere manier. Kort gezegd is het AOW een

basispensioen dat door de overheid wordt verstrekt aan inwoners op basis van leeftijd en een aantal voorwaarden. Het pensioen daarentegen is een aanvullend inkomen dat wordt opgebouwd via een werkgever tijdens de loopbaan.

AOW (Algemene Ouderdomswet)

- Wie geeft het: De regering betaald AOW.
- Hoe wordt het betaald: AOW wordt betaald met geld dat de regering krijgt van belastingen. Iedereen die in Nederland woont of heeft gewerkt, kan AOW krijgen als ze oud genoeg zijn. - Wie krijgt het: Mensen die oud genoeg zijn en aan de regels voldoen, krijgen AOW. Het maakt niet uit waar ze eerder hebben gewerkt.
- Hoeveel krijg je: De hoogte van de AOW is onder andere afhankelijk van de huishoudsituatie en hoeveel jaar je in Nederland hebt gewoond en/of gewerkt. Als je een periode niet in Nederland hebt gewoond of gewerkt ontvang je per jaar 2% minder AOW. Mocht je hierdoor onder het sociaal minimum komen dan heb je recht op de AIO-aanvulling. Hiervoor gelden wel diverse regels. Deze vind je [hier](#).

Je ontvangt AOW op het moment dat je de AOW-leeftijd hebt bereikt. Welke leeftijd dit is verschilt ook per persoon. Via deze [link](#) kan je dit bekijken. Personen die de AOW-leeftijd hebben bereikt, moeten zelf AOW (en eventueel AIO) aanvragen. Voor alle informatie over de AOW kan je het beste kijken op de website van de [Sociale Verzekeringsbank](#). Zij keren de AOW uit en hebben ook een pagina met uitleg in [eenvoudige taal](#).

Tip: Benieuwd wat de Sociale Verzekeringsbank allemaal doet en waarom? Bekijk dit [filmpje](#).

Pensioen

- Wie geeft het: Pensioen komt van je werkgever of een pensioenfonds.
- Hoe wordt het betaald: Jij en je werkgever zetten geld opzij voor je pensioen terwijl je werkt. Dit geld wordt belegd, zodat het groeit. Wanneer je stopt met werken, krijg je dit geld terug als pensioen.
- Wie krijgt het: Of je pensioen krijgt, hangt af van je werk. Niet iedereen krijgt pensioen. Het hangt af van hoe lang je hebt gewerkt en wat je hebt verdiend.
- Hoeveel krijg je: De hoogte van het pensioen varieert per persoon. Hoeveel pensioen er via de werkgever is opgebouwd, hangt onder andere af van het aantal gewerkte uren, het salaris en het moment van stoppen met werken, evenals de resultaten van beleggingen van het pensioengeld. De hoogte van het extra pensioen dat iemand eventueel zelf regelt, hangt af van de inleg en de resultaten van beleggingen.

Het kan zijn dat de AOW-leeftijd en het moment waarop iemand stopt met werken niet gelijk zijn, bijvoorbeeld als diegene besluit nog een tijdje door te werken. In dat geval ontvangt hij/zij al wel AOW, maar nog geen pensioen van de werkgever.

Of iemands pensioen voldoende is, hangt af van zijn/haar persoonlijke wensen en verwachte uitgaven. Daarom is het verstandig om tijdig een overzicht te maken. Op www.mijnpensioenoverzicht.nl kan informatie worden gevonden over het pensioen, de huidige hoogte en prognose voor de toekomst. Dit kan helpen bij het maken van een overzicht en planning voor de toekomst.

Tip: Bekijk dit [filmpje](#) van het Ministerie van SZW over het pensioen.

Het nieuwe pensioenstelsel

Het nieuwe pensioenstelsel in Nederland is bedoeld om het pensioensysteem eerlijker en transparanter te maken. Hier zijn de belangrijkste veranderingen:

1. Minder zekerheid, meer persoonlijke inleg: In het nieuwe stelsel is er minder zekerheid over de hoogte van het pensioen. In plaats daarvan wordt er meer gekeken naar hoeveel geld er tijdens je werkzame leven wordt ingelegd en hoe dit wordt belegd. Dit betekent dat de hoogte van je pensioen meer afhankelijk wordt van de resultaten van de beleggingen.
2. Eerlijker voor verschillende generaties: Het nieuwe stelsel moet eerlijker zijn voor verschillende generaties. Jongere generaties betalen nu mee aan de pensioenen van oudere generaties, maar ze krijgen daar later niet altijd hetzelfde voor terug. Het nieuwe systeem probeert dit recht te trekken, zodat iedereen een eerlijke kans heeft op een goed pensioen.
3. Flexibeler met pensioen gaan: Het nieuwe stelsel biedt meer flexibiliteit bij het ingaan van het pensioen. Mensen kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen om eerder met pensioen te gaan, maar dan wel met een lagere uitkering. Of ze kunnen juist langer doorwerken en zo een hoger pensioen opbouwen.
4. Meer keuzevrijheid: Mensen krijgen meer keuzevrijheid in hoe ze hun pensioen regelen. Ze kunnen bijvoorbeeld zelf bepalen hoeveel geld ze inleggen en hoe ze dit laten beleggen. Ook kunnen ze kiezen wanneer ze met pensioen gaan en hoeveel pensioen ze dan willen ontvangen.

Het nieuwe pensioenstelsel is nog in ontwikkeling en de precieze uitwerking ervan kan per pensioenfonds verschillen. Dus, wat de nieuwe pensioen regels persoonlijk gaan betekenen, weten we nu simpelweg nog niet precies. Dit wordt de komende jaren duidelijker. De nieuwe regels gelden vanaf 1 juli 2023, maar de werkgevers, vakbonden en pensioenfondsen hebben nog enkele jaren om daadwerkelijk alle veranderingen door te voeren. Zodra dit gebeurt ontvang je informatie hierover van je werkgever of pensioenfonds. Lees meer op de website van pensioenduidelijkheid.nl, dit is een initiatief van de rijksoverheid.

Tip: bekijk dit [filmpje](#) van het Ministerie van SZW en dit [filmpje](#) van ABP-pensioenfonds over de nieuwe pensioenregels.

Tip: in deze [animatie](#) van de rijksoverheid wordt (redelijk) simpel uitgelegd wat het nieuwe pensioenstelsel gaat inhouden, bekijk deze samen met je deelnemers.

Handige websites:

- [Wijzer in geldzaken](#)
- [Nibud](#)
- [Sociale Verzekeringsbank](#) o [Website met eenvoudige uitleg](#)

Handige tools:

- Nibud: [pensioen schijf van vijf](#)
- Nibud: [Stappenplan uitkomen na je pensioen](#)
- Wijzer in geldzaken: [pensioen check](#)